

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE VA ORAZ SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ

Formy sprawdzania osiągnięć uczniów

a) czytanie głośne, wyraziste, z akcentowaniem, intonacją, modulowaniem głosu, odpowiednim tempem

b) formy ustne:

- swobodna wypowiedź ucznia, streszczenie, odpowiadanie na pytania, rozwiązywanie problemu, recytacja, rozmowa kierowana, opowiadanie mitu, opowiadanie legendy, opowiadanie baśni

c) formy pisemne:

- prace klasowe o tematyce związanej z lekturą, filmami, przedstawieniami teatralnymi, widowiskami telewizyjnymi, z życiem ucznia i jego środowiskiem

- sprawdziany – testy sprawdzające wiadomości i umiejętności z zakresu nauki o języku obejmują materiał z półrocza

- kartkówki – obejmują materiał opracowany na pięciu ostatnich lekcjach

- prace domowe, zadania wykonywane w zeszycie ćwiczeń

- wypowiedzi pisemne na lekcji, notatki

- dyktanda

d) inne formy:

- praca w grupie

- różnorodne działania twórcze, w których uczeń prezentuje swoje pasje i wykorzystuje uzdolnienia

- udział w konkursach humanistycznych, przedstawieniach, akademiach szkolnych

- prace długoterminowe, np. projekty, zadania dodatkowe

- zadania dodatkowe, np. gazetki, projekty długoterminowe

Uwagi

1. Informacje o postępach, osiągnięciach i aktywności uczniów zapisywane są w dzienniku elektronicznym w formie ocen z przedmiotu.

Indywidualne rozmowy na temat postępów w nauce prowadzone będą w godzinach dostępności nauczyciela, tj. w każdy wtorek 12.00-13.00

2. Prace klasowe, testy, sprawdziany zapowiadane są z tygodniowym wyprzedzeniem

i zapisywane w dzienniku elektronicznym.

3. Kartkówki i odpowiedzi ustne są niezapowiedzianymi formami kontroli systematyczności ucznia.
4. W ciągu półrocza przeprowadza się co najmniej dwie prace klasowe i dwa sprawdziany. Po pracy klasowej, sprawdzianie czy teście przewidziana jest lekcja poświęcona ich omówieniu i poprawie.
5. Prace klasowe i sprawdziany są obowiązkowe.
6. Uczeń, który nie uczestniczył w sprawdzianie w wyznaczonym terminie, jest zobowiązany napisać go w ciągu jednego tygodnia od dnia powrotu do szkoły (w czasie poza zajęciami dydaktycznymi).
7. Uczeń, którego nie zadowala ocena ze sprawdzianu lub pracy klasowej, ma prawo jeden raz przystąpić do jej poprawy.

Szczegółowe kryteria ocen

W formach pisemnych wyniki punktowe przeliczane są na oceny szkolne w następujący sposób:

Liczba procentowa zdobytych punktów	Stopień szkolny
0–30%	niedostateczny
31–49%	dopuszczający
50–65%	dostateczny
66–79%	dobry
80–91%	bardzo dobry
92-100%	celujący

Wyżej wymienioną skalę procentów udziału punktów stosuje się we wszystkich punktowanych pracach pisemnych, przeliczając je na ocenę.

Zasady zachowania i postaw obowiązujących na lekcjach języka polskiego w klasie piątej

1. Uczeń zobowiązany jest do założenia zeszytu przedmiotowego, zeszytu do zadań klasowych oraz zeszytu do ortografii. Zeszyt przedmiotowy powinien być 80 lub 100 kartkowy w twardej oprawie. Zeszyt zadań klasowych 32-kartkowy i taki sam zeszyt do ortografii. Uczeń zobowiązany jest do posiadania podręcznika do klasy V „NOWE Słowa na start” oraz ćwiczeń językowych „NOWE Słowa na start” do klasy V
2. Brak przyborów lub zadania domowego zgłaszamy zawsze na początku lekcji.
3. W trakcie lekcji:
 - zachowujemy należytą uwagę,
 - bierzemy czynny udział, wykonujemy przydzielone zadania,
 - zapisujemy informacje podane przez nauczyciela,
 - właściwie reagujemy na polecenia nauczyciela,
 - z szacunkiem odnosimy się do nauczyciela i kolegów,
 - pracujemy samodzielnie (nie podpowiadamy i nie korzystamy z podpowiedzi, nie przywłaszczamy cudzej pracy),
 - nie zakłócamy toku lekcji (nie przeszkadzamy w prowadzeniu lekcji, pozostajemy w swoich ławkach),
 - jeżeli chcemy zabrać głos, podnosimy rękę do góry,
 - w trakcie lekcji możemy pić wodę bez zgłaszania tego nauczycielowi.
4. Jesteśmy przygotowani do odpowiedzi z pięciu ostatnich lekcji.
5. Każda ocena jest jawna i dostarcza nam informacji na temat postępów i trudności w nauce. Zawsze należy uzyskać informację i zapytać o uzasadnienie swojej oceny.
6. Możemy dwa razy w ciągu półroczu zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez podania przyczyn, tzw. ”x” (nie dotyczy zapowiedzianych tygodni wcześniej sprawdzianów), dodatkowo również w pierwszym dniu po chorobie (jeżeli trwała ona co najmniej tydzień).
7. O sprawdzianach jesteśmy informowani co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem. Kartkówki z ostatnich 5 lekcji mogą być niezapowiedziane.
8. Zadania klasowe (wypracowania związane z treścią i problematyką lektury) piszemy bezpośrednio po omówieniu lektury, w terminie wspólnie uzgodnionym z nauczycielem.
9. Mamy prawo do poprawy (tylko raz) oceny niedostatecznej w terminie do 7 dni od jej uzyskania ze wskazanych przez nauczyciela prac pisemnych i z odpowiedzi ustnej.
10. Nieobecność w szkole spowodowana chorobą bądź zajęciami związanymi z kalendarzem szkolnym, np. zawody sportowe, konkursy, akademie, wycieczki, wyjazdy integracyjne, itp. zobowiązuje nas do nadrobienia zaległości, uzupełniania notatek w zeszycie przedmiotowym i ćwiczeniach w ciągu trzech dni od wymienionego zdarzenia.

KLASA V

Wymagania edukacyjne

OCENA CELUJĄCA

- Wiedza ucznia znacznie wykracza poza obowiązujący program nauczania.
- Uczeń doskonale opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej.
- Samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności.
- Czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej.
- Posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz bezbłędnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie.
- Aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych.
- Z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim.
- Tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, bezbłędne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym.
- Wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe.
- Odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów.
- Współpracuje w zespole, podejmuje działania mające na celu sprawną realizację zadań.
- Wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.
- Interpretuje głosowo utwory poetyckie.
- Przygotowuje adaptację sceniczną.
- Przygotowuje i prezentuje portfolio lub prezentację multimedialną.
- Posiada umiejętności z zakresu nauki o języku wyższe niż przewidywane w programie nauczania klasy V.

OCENA BARDZO DOBRA

- Uczeń opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej.

- Samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności.
- Zazwyczaj aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych.
- Bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim.
- Wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

Kształcenie literackie i językowe

- Wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne pod względem stylistyczno – językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym.
- Doskonale potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV (opowiadanie twórcze i odtwórcze, opis wyglądu przedmiotu i postaci, dialog, list, kartka pocztowa, zaproszenie, życzenia, odmowa, przeprosiny, powitanie, przepis, ogłoszenie, zawiadomienie, podziękowanie, pamiętnik, notatka w postaci schematu) i w klasie V (gratulacje, plan odtwórczy ramowy i szczegółowy, instrukcja, opis krajobrazu lub dzieła sztuki)
- Zachowuje trójdzielną kompozycję opowiadania.
- Dbą o prawidłowy układ graficzny wypowiedzi pisemnej – akapity.
- Redaguje opowiadanie z dialogiem.
- Redaguje twórcze opowiadanie z cechami charakterystycznymi dla mitu.
- Objaśnia morał wypływający z bajki.
- Wykazuje się bardzo dobrą znajomością przeczytanego tekstu.
- Samodzielnie sporządza plan odtwórczy (ramowy i szczegółowy) tekstu literackiego i kompozycyjny własnej wypowiedzi.
- Nazywa cechy bohatera i przywołuje czyny, zachowania, które o tym świadczą.
- Potrafi nazywać stany psychiczne i ich przejawy.
- Ma bogaty zasób słownictwa i umiejętnie się nim posługuje.
- Samodzielnie i sprawnie posługuje się słownikiem ortograficznym, języka polskiego i wyrazów bliskoznacznych.
- Analizuje utwór poetycki, wskazując elementy poznane w klasie IV (epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, uosobienia, kontrast, wersy, rymy, osobę mówiącą w wierszu) i w V (przenośnia, wątek, wiersz nierymowany).

- Czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji.

Fleksja i składnia

- Biegle rozróżnia części mowy poznane w klasie IV i V.
- Łączy przymiotnik z rzeczownikiem, odmienia i określa przypadek, liczbę i rodzaj.
- Określa rolę przyimków w zdaniu.
- Podaje poprawne formy liczebników.
- Klasyfikuje rodzaje wypowiedzeń, podaje ich przykłady.
- Nazywa części zdania, wskazuje sposób ich wyrażenia.
- Buduje zdania złożone podrzędnie i współrzędnie.
- Układa zdanie pojedyncze rozwinięte według podanego wzoru (trudniejsze przykłady).

Fonetyka

- Omawia zależność brzmienia głosu od ruchów i pozycji narządów mowy.
- Podaje wszystkie zasady akcentowania wyrazów w języku polskim omawiane na lekcjach.

Ortografia i interpunkcja

- Poprawnie zapisuje wyrazy z „i”, „j” po spółgłoskach.
- Prawidłowo stosuje przecinki w zdaniu złożonym.

OCENA DOBRA

Kształcenie literackie i językowe

- Czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania.
- Jego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy językowo - stylistyczne, logiczne □ i ortograficzne.
- Samodzielnie poprawia błędy wskazane przez nauczyciela.
- Potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie V

- W wypowiedziach próbuje oceniać i wartościować problemy, zjawiska dotyczące języka, literatury oraz kultury.
- Nazywa cechy gatunkowe mitu i bajki.
- Poprawnie sporządza plan ramowy i szczegółowy fragmentów lektury.
- Poprawnie posługuje się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV.

Fleksja i składnia

- Określa formę gramatyczną czasowników.
- Stosuje w zdaniu czasownik w formie osobowej i nieosobowej.
- Poprawnie odmienia czasownik typu: umiem, rozumiem, idę.
- Uzasadnia pisownię rzeczownika, odwołując się do odmiany.
- W zdaniu wskazuje przyimki i wyrażenia przyimkowe, określa ich rolę.
- Tworzy przysłówki od przymiotników, stosuje je w zdaniach i określa ich rolę.
- Określa formę gramatyczną przymiotnika z rzeczownikiem.
- Określa przypadek liczebnika i rzeczownika.
- Zastępuje słowem liczebniki podane cyfrą i odwrotnie.
- Stosuje w zdaniu liczebnik zbiorowy w odpowiednim przypadku.
- Przekształca zdanie na równoważnik zdania i odwrotnie.
- Przedstawia za pomocą wykresu budowę zdania pojedynczego rozwiniętego (na łatwych przykładach).
- Rozpoznaje i nazywa określenia rzeczownika i czasownika w zdaniu.
- Przekształca zdanie pojedyncze na złożone i odwrotnie.
- Układa zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie.

Fonetyka

- Określa cechy głoski.
- Poprawnie akcentuje wyrazy na 3. i 4. sylabie od końca.

Ortografia i interpunkcja

- Stara się poprawnie zapisywać wyrazy z „i”, „j” po spółgłoskach i samogłoskach.
- Poprawnie zapisuje cząstki -bym, -byś, -by (w czasownikach)
- Prawidłowo zapisuje „nie” z czasownikiem, rzeczownikiem, przymiotnikiem, przysłówkiem, liczebnikiem.

OCENA DOSTATECZNA

Kształcenie literackie i językowe

- W wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnej budowy zdań, precyzyjnego stosowania poznanego słownictwa i ortografii.
- W miarę samodzielnie potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie V.
- Opanował technikę poprawnego czytania i doskonali ją pod względem dykcji, intonacji, akcentowania.
- Poprawia błędy wskazane przez nauczyciela przy pomocy słownika ortograficznego.
- Wskazuje elementy świata przedstawionego w utworze (miejsce i czas akcji, bohaterów, wydarzenia).
- Odróżnia zdarzenia i postacie fantastyczne od realistycznych w poznanych utworach.
- W utworze lirycznym wskazuje epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, uosobienia, kontrast.
- W miarę samodzielnie posługuje się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV.

Fleksja i składnia

- Tworzy bezokoliczniki od czasowników w formie osobowej (i odwrotnie).
- Określa formę fleksyjną rzeczowników.
- Odmienia rzeczownik i przymiotnik przez przypadki.
- Rozpoznaje rzeczownik w roli podmiotu.
- Rozpoznaje czasownik w roli orzeczenia.
- Łączy przymiotnik z rzeczownikiem i odmienia przez przypadki. □ Rozpoznaje w zdaniu liczebnik.
- Rozróżnia zdanie i równoważnik zdania.
- Podaje przykłady typów zdań.
- Łączy w zespoły składniowe wyrazy tworzące zdanie.
- Wpisuje zdanie w podany wykres (prostsze przykłady).
- Z podanych zdań pojedynczych tworzy zdanie złożone.

Fonetyka

- Odróżnia samogłoski od spółgłosek.
- Rozróżnia rodzaje głosek. Dzieli wyraz na sylaby.
- Poprawnie akcentuje wyrazy na 2. sylabie od końca.

Ortografia i interpunkcja

- Poprawnie zapisuje „nie” z czasownikiem, rzeczownikiem, przymiotnikiem, przysłówkiem, liczebnikiem (bez wyjątków).
- Poprawnie zapisuje liczebniki.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Otrzymuje ją uczeń, którego zasób wiedzy i umiejętności pozwala na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadania o niewielkim stopniu trudności.

Kształcenie literackie i kulturowe

- Technika głośnego i cichego czytania pozwala na zrozumienie tekstu.
- Względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu przez ucznia analizowanego zagadnienia.
- Błędy językowo - stylistyczne, logiczne i ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych nie przekreślają wartości pracy i wysiłku, jaki uczeń włożył w ich napisanie.

Fleksja i składnia

- Rozróżnia części mowy.
- Wskazuje podmiot, orzeczenia i określenia.
- Odmienia przez przypadki rzeczownik w prostej odmianie.
- Odmienia czasownik przez osoby, liczby, czasy, rodzaje.
- Odmienia przymiotnik przez przypadki.
- Potrafi wskazać zdanie, równoważnik zdania, zdanie pojedyncze, zdanie złożone.

Fonetyka

- Dzieli wyraz na głoski, litery i sylaby.
- Stara się poprawnie akcentować wyrazy na 2. sylabie od końca.

Ortografia i interpunkcja

- Zna podstawowe zasady ortograficzne.
- Wstawia przecinek przed powtórzonym spójnikiem.

OCENA NIEDOSTATECZNA

- Otrzymuje ją uczeń, który nie opanował podstawowych wiadomości z fleksji, składni, słownictwa, fonetyki, ortografii, w zakresie redagowania poznanych form wypowiedzi oraz elementarnych wiadomości z zakresu analizy utworu literackiego, przewidzianych podstawą programową w klasie piątej.
- Nie opanował techniki głośnego i cichego czytania nawet w stopniu dopuszczającym.
- Wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym.
- W wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych. Nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia elementarnym stopniu trudności.
- Nie potrafi skorzystać ze słowników i encyklopedii.

SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW

Podstawą wystawienia ocen półrocznych i końcoworocznych są następujące formy sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów:

- obserwacja pracy ucznia na lekcji: techniki czytania, poziomu rozumienia tekstu i poleceń, wypowiedzenia się, praktycznej sprawności językowej, notowania, zaangażowania w samodzielną pracę,
- odpowiedzi ustne (w tym zaliczenie lektur),
- prace pisemne: sprawdziany, testy, kartkówki, wypracowania klasowe, prace domowe, krzyżówki, rebusy, dyktanda, prace redakcyjne - praca w grupie,
- aktywność na zajęciach pozalekcyjnych (udział w konkursach przedmiotowych),

- wykonywanie przez ucznia innych czynności lub prac typu: recytacja, udział w konkursie klasowym lub szkolnym, przedstawieniu, przygotowaniu wystawy, itp.

Ocenę **celująca** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania ujęte w kryteriach uzyskania ocen z języka polskiego. Posługuje się wiedzą i wyobraźnią oraz w sposób twórczy rozwiązuje zadania dotyczące sytuacji nietypowych.

Ocenę **bardzo dobra** otrzymuje uczeń, który w ciągu półrocza (roku szkolnego) ma większość (ponad połowę) ocen bardzo dobrych ze wszystkich form aktywności ocenianych na lekcji oraz spełnia wymagania ujęte w kryteriach uzyskania ocen z języka polskiego.

Potrafi interpretować trudniejsze teksty literackie oraz analizować zagadnienia językowe.

Ocenę **dobra** otrzymuje uczeń, który w ciągu półrocza (roku szkolnego) ma większość (ponad połowę) ocen dobrych ze wszystkich form aktywności ocenianych na lekcji oraz spełnia wymagania ujęte w kryteriach uzyskania ocen z języka polskiego. Sprawnie posługuje się językiem polskim w sytuacjach typowych. Potrafi samodzielnie interpretować łatwiejsze teksty.

Ocenę **dostateczna** otrzymuje uczeń, który w ciągu półrocza (roku szkolnego) ma większość (ponad połowę) ocen dostatecznych ze wszystkich form aktywności ocenianych na lekcji oraz spełnia wymagania ujęte w kryteriach uzyskania ocen z języka polskiego. Czyta ze zrozumieniem łatwe teksty i interpretuje je z pomocą nauczyciela.

Ocenę **dopuszczająca** otrzymuje uczeń, który w ciągu półrocza (roku szkolnego) ma większość (ponad połowę) ocen dopuszczających ze wszystkich form aktywności ocenianych na lekcji, wykazuje chęci do współpracy oraz spełnia wymagania ujęte w kryteriach uzyskania ocen z języka polskiego.

Ocenę **niedostateczna** otrzymuje uczeń, który w ciągu półrocza (roku szkolnego) ma większość (ponad połowę) ocen niedostatecznych ze wszystkich form aktywności ocenianych na lekcji oraz nie spełnia wymagań ujętych w kryteriach uzyskania oceny (przynajmniej) dopuszczającej z języka polskiego. Nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi odtworzyć fragmentarycznej wiedzy. Nie wykazuje chęci do nauki i aktywności na lekcjach.

